

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **P. K.**, zastoupený JUDr. Zdeňkem Králem, advokátem se sídlem Domažlická 800/III, Klatovy, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2014, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 4. 2015, č. j. 16 Ad 63/2014 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví specifikovaným rozhodnutím žalovaná v části týkající se bydliště žalobce změnila a ve zbytku potvrdila rozhodnutí ze dne 17. 3. 2014, č. j. X, jímž odňala žalobci podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) ode dne 20. 4. 2014 invalidní důchod, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Klatovy (dále jen „OSSZ Klatovy“) ze dne 5. 3. 2014 již není stěžovatel invalidní, resp. je u něj snížena míra pracovní schopnosti o 20 %.

[2] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), v níž namítal, že se jeho zdravotní stav ode dne 6. 12. 2012, kdy mu byl přiznán plný invalidní důchod z důvodu trvale nepříznivého zdravotního stavu (pokles pracovní schopnosti o 70 %), nezlepšil. O odnětí invalidního důchodu rozhodovala posudková komise, jejíž lékaři byli dříve z rozhodování vyloučeni.

II. Shrnutí rozsudku krajského soudu

[3] Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Žalobce neprokázal, že by byl nadále invalidní v jakémkoliv stupni. Za stěžejní důkaz soud považoval posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV“) a jeho doplnění, podle nichž míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti činí 25 %, nikoli minimálně 35 % nezbytných pro první stupeň invalidity. Tyto podklady byly vypracovány na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobce, protože komise měla pro jeho posouzení dostatek odborných lékařských nálezů zejména z doby před vydáním napadeného rozhodnutí. Soud považuje za přesvědčivé i posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, neboť v posudku je stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je popsána míra funkčního postižení vyplývající z jeho onemocnění, řádně je odůvodněn posudkový závěr, je stanoveno i omezení, které však žalobce nevylučuje zcela z možnosti výkonu zdravotně vhodného zaměstnání.

[4] S názorem žalobce, že ve věci rozhodl o odnětí invalidního důchodu orgán, který byl pro správní řízení vyloučen, se soud neztotožnil. Dřívější vyloučení pracovníků OSSZ Klatovy se vztahovalo jen ke konkrétnímu úkonu v jiném řízení a žalobce v projednávané věci nepožadoval provedení kontrolní lékařské prohlídky jinou OSSZ, a to přesto, že byl dopisem ředitelky OSSZ Klatovy informován, že již pominuly důvody vyloučení.

III. Důvody kasační stížnosti

[5] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu spolu s vrácením věci k dalšímu řízení.

[6] Soud nesprávně hodnotil námitky týkající se vyloučení lékařů OSSZ Klatovy, jejichž posudek byl základem pro rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu. Bylo-li usnesením ČSSZ Plzeň ze dne 12. 7. 2013 na jejich vlastní žádost rozhodnuto o jejich vyloučení, nelze dojít k závěru, že tyto důvody pominuly a lékaři mohou v tomto řízení znovu jednat a rozhodovat. Z usnesení nevyplývá, že by se jednalo o vyloučení pro konkrétní úkon či na omezenou dobu. Neztotožňuje se s názorem, že ke změně osoby bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu není třeba správního rozhodnutí a že postačuje sdělení o odpadnutí překážek pro rozhodování.

[7] Dále namítá vady řízení, které vedly k nesprávnému hodnocení důkazů a následně k rozhodnutí v jeho neprospěch. Rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu je podle něj

zcela nepřezkoumatelné. Vytýká krajskému soudu, že při rozhodování vycházel pouze ze stanoviska ČSSZ a neprovedl navrhovaný důkaz znaleckým posudkem. Posuzování jeho zdravotního stavu prováděli pouze lékaři posudkové služby na různých úrovních správy sociálního zabezpečení. Podle názoru jak stěžovatele, tak jeho ošetřujících lékařů, se jeho zdravotní stav od listopadu 2012, kdy mu byl přiznán invalidní důvod, výrazně nezměnil, spíše se mírně zhoršuje. Považuje za nereálné, aby od července 2013, kdy lékaři posudkové služby OSSZ Domažlice při přezkumu shledali, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla stěžovatelova pracovní schopnost o 70 % stejně jako v době přiznání invalidního důchodu, do odnětí invalidního důchodu v dubnu 2014, tj. v průběhu necelých osmi měsíců, jeho pracovní schopnost vzrostla nad zákonem požadovanou míru a v důsledku toho došlo k odnětí invalidního důchodu. Dle posudku lékaře OSSZ Klatovy a rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu by musel být stěžovatel prakticky zdravý a schopen jakékoliv činnosti. To však neodpovídá skutečnosti. Závěrem uvádí, že mu zdravotní stav neumožňuje pracovat ani po omezenou dobu. Skutečnost, že je bez příjmu, má dopad nejen na jeho psychický stav, ale rovněž na rodinný život.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 39 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní tehdy „(...) *jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %*“. Podle odstavce 3 téhož paragrafu se pracovní schopností pojištěnce rozumí „[...] *schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*“

[11] Podle § 56 odst. 1 písm. a) téhož zákona platí, že „[z]jistí-li se, že nárok na důchod nebo na jeho výplatu zanikl, důchod se odejme nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen“.

[12] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles

pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 - 22).

[13] Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, či rozsudek ze dne 3. 4. 2013 č. j. 6 Ads 158/2012 - 24 a mnohé jiné), případně – namítal-li to stěžovatel – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

[14] V nyní posuzované věci stěžovatel namítal, že posudek byl vydán OSSZ Klatovy, a to přesto, že lékaři této posudkové komise byli v dřívějším v řízení o invalidním důchodu stěžovatele z rozhodování vyloučeni. K této námitce Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uvádí, že se vyloučení vztahuje vždy pouze na konkrétní správní řízení, nikoli *pro futuro*. Nebylo proto namístě vydávat usnesení, že se věc vrací k projednání OSSZ Klatovy. Nadto byl stěžovatel ředitelkou OSSZ Klatovy písemně informován, že důvody vyloučení (*opakované stížnosti otce syna žalobcovy manželky*) již pominuly.

[15] K tvrzení stěžovatele, že zjištěný zdravotní stav, resp. míra snížené pracovní schopnosti, neodpovídá skutečnosti, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná o subjektivní pocit stěžovatele, který je však v rozporu se třemi v zásadě se shodujícími objektivními posouzeními odborných lékařů a posudkové komise. Žalovaná měla k dispozici posudek posudkové lékařky OSSZ Klatovy ze dne 5. 3. 2014, který stanovil míru poklesu pracovní schopnosti 10 % (celkově 20 %), a posudek posudkového lékaře žalované ze dne 30. 4. 2014, který stanovil míru poklesu 15 % (celkově rovněž 20 %). Krajský soud si následně nechal zpracovat posudek PK MPSV, která stanovila celkovou míru poklesu pracovní schopnosti 25 % a následné doplnění posudku o vyjádření k námitkám stěžovatele a k propouštěcí lékařské zprávě z revmatologického ústavu, v němž PK MPSV setrvala na svém předchozím posudkovém závěru.

[16] Ač se posudky odborných subjektů částečně liší v míře poklesu pracovní schopnosti, jsou ve shodě, co se týče závěru, že se nejedná o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %. Jsou řádně odůvodněné a shodují se v závěru, že u stěžovatele ode dne posouzení invalidity v roce 2012 a následného posouzení při kontrolní lékařské prohlídce došlo léčbou ke stabilizaci jeho zdravotního stavu.

[17] Měl-li krajský soud k dispozici tři odborné posudky, které se shodovaly ve svých závěrech, nebylo namístě provádět další dokazování. Situace by byla odlišná, pokud by si odborné posudky odporovaly. V takovém případě by bylo zcela namístě nechat zpracovat revizní znalecký posudek, jenž by znovu komplexně zhodnotil zdravotní stav stěžovatele a vyjádřil se k rozporům mezi posudky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22). V posuzovaném případě však rozpory v posudcích nebyly, a proto byl postup krajského soudu správný. Námitka stěžovatele, že bylo namístě provést důkaz znaleckým posudkem, je proto nedůvodná.

[18] Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že soudy ve správním soudnictví vychází při přezkumu správních rozhodnutí ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu. Pokud u stěžovatele od této doby došlo či dojde k opětovnému zhoršení zdravotního stavu, může kdykoli podat žádost o přiznání invalidity prvního až třetího stupně v novém správním řízení.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2016

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu